

Dokument zasedanja

16.12.2009

B7-0191/2009 }
B7-0194/2009 }
B7-0197/2009 }
B7-0198/2009 } RC1

PREDLOG SKUPNE RESOLUCIJE

v skladu s členom 115(5) poslovnika,

ki nadomesti predloge resolucij naslednjih skupin:

Verts/ALE (B7-0191/2009)

S&D (B7-0194/2009)

ALDE (B7-0197/2009)

GUE/NGL (B7-0198/2009)

o potrebnem izboljšanju pravnega okvira o dostopu do dokumentov po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, uredba (ES) št. 1049/2001

Michael Cashman

v imenu skupine S&D

Sonia Alfano, Anneli Jäätteenmäki, Diana Wallis

v imenu skupine ALDE

Heidi Hautala

v imenu skupine Verts/ALE

Timothy Kirkhope

v imenu skupine ECR

Cornelis de Jong, Cornelia Ernst, Rui Tavares

v imenu skupine GUE/NGL

Resolucija Evropskega parlamenta o potrebnem izboljšanju pravnega okvira o dostopu do dokumentov po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, uredba (ES) št. 1049/2001

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU), Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), Listine Unije o temeljnih pravicah ter njihovih določb, ki so začele veljati 1. decembra 2009,
  - ob upoštevanju vprašanj Komisiji in Svetu z dne 9. novembra 2009 o potrebnem izboljšanju pravnega okvira o dostopu do dokumentov po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, uredba (ES) št. 1049/2001 (O–0123/2009 – B7–0231/2009, O–0122/2009 – B7–0230/2009), ter razprave na plenarnem zasedanju 15. decembra 2009,
  - ob upoštevanju člena 115(5) svojega poslovnika,
- A. ker Unija „posameznika postavlja v središče svojih dejavnosti z vzpostavitvijo državljanstva Unije in oblikovanjem območja svobode, varnosti in pravice“ (preambula Listine o temeljnih pravicah) in ker ima „vsak državljan Unije in vsaka fizična ali pravna oseba s prebivališčem ali statutarnim sedežem v eni od držav članic [...] pravico dostopa do dokumentov institucij, organov, uradov in agencij Unije, ne glede na nosilec dokumenta“ (člen 42 Listine o temeljnih pravicah),
- B. ker Lizbonska pogodba spreminja pravno podlago uredbe o dostopu do dokumentov, hkrati pa tudi pravni okvir, v katerem se bo uredba uporabljala, zlasti kar zadeva odnos med institucijami Unije in njenimi državljani¹,
- C. ker bi moral ta odnos odslej temeljiti na demokratičnih načelih, očrtanih v novem naslovu II Pogodbe EU, kjer je navedeno, da „Unija [...] spoštuje načelo enakosti svojih državljanov, ki so deležni enake obravnave s strani njenih institucij“ (člen 9), ter da ima „vsak državljan [...] pravico sodelovati v demokratičnem življenju Unije. Odločitve se sprejemajo kar najbolj odprto in v kar najtesnejši povezavi z državljani.“ (člen 10(3)),
- D. ker je gonilo popolne integracije Evropske skupnosti v Evropsko unijo ter odprave medvladne ureditve, ki je vse doslej veljala na področju pravosodnega in policijskega sodelovanja v kazenskih zadevah, pripravljenost držav članic „okrepiti demokratično in učinkovito delovanje institucij“ (preambula PEU),
- E. ker morajo vse institucije, organi, uradi in agencije EU, ne le Parlament, Svet in Komisija (ki jih že zavezuje člen 255 predhodne Pogodbe ES), v skladu s tem novim pravnim okvirom odslej „pri svojem delu kar najbolj upoštevati načelo javnosti delovanja“ (člen 15(1) PDEU),
- F. ker sta v skladu z novo Pogodbo EU in sodno prakso Sodišča Evropske unije² javnost

¹ Mnenje pravne službe EP z dne 10. oktobra 2009, odstavek 3.

² Kot je zapisano v sodbi v zadevi Turco (združeni zadevi C-39/05 P in C-52/05 P), pomeni preglednost tesnejše sodelovanje državljanov v postopku odločanja in večjo zakonitost v upravi ter njeno učinkovitejše in odgovornejše

delovanja in udeležba civilne družbe nujna pogoja za spodbujanje dobrega upravljanja institucij EU ter posledično učinkovitosti postopka odločanja,

- G. ker imajo državljani v skladu s temeljnimi načeli demokracije pravico poznati in spremljati postopek odločanja, ter ker bi morale institucije EU in predstavniki držav članic, kadar nastopajo kot člani Sveta pred zakonodajnim in nezakonodajnim postopkom odločanja, med njim in po njem, zagotoviti večjo preglednost, da bi državljanom EU in nacionalnim parlamentom omogočili celosten vpogled v to, kdo kaj počne in zakaj, ter spremljanje dejavnosti svojih predstavnikov,
- H. ker institucije EU „dajejo državljanom in predstavniškimi združenjem [...] možnost izražanja in javne izmenjave mnenj glede vseh področij delovanja Unije“ ter „vzdržujejo odprt, pregleden in reden dialog s predstavniškimi združenji in civilno družbo“ (člen 11(1) in (2) PEU),
- I. ker Lizbonska pogodba zahteva nadaljnje izboljšave v preglednosti in javnem dostopu do dokumentov; ker so v sodni praksi Sodišča Evropske unije že razjasnjene nekatere določbe Uredbe (ES) št. 1049/2001, ki jih je tako treba sedaj razlagati v smeri lažjega dostopa, kakor jih je razlagal tudi Parlament, ko je bila uredba sprejeta; ker Parlament ne bo sprejel nobenih zakonodajnih predlogov Komisije ali Sveta o zmanjševanju dostopa javnosti do dokumentov ali o krnjenju pravice državljanov do informiranosti,
- J. ker bi morali biti načeli javnosti in preglednosti delovanja vodilni načeli ne le v postopku odločanja, temveč tudi pri načinu priprave besedila in vključevanja vseh potrebnih informacij za izpolnjevanje načel sorazmernosti in subsidiarnosti, kar je v interesu državljanov EU in nacionalnih parlamentov, in ker bi to moralo veljati tudi za sodstvo; ker bi bilo treba zagotoviti preglednost in dostop do dokumentov tudi v zvezi z izvajanjem politik EU na vseh ravneh in v zvezi s porabo sredstev EU, kakor je predvideno v t. i. Evropski pobudi za preglednost, ki jo je sprožila Komisija,
- K. ker je Sodišče Evropske unije potrdilo, da preglednost in dostop do informacij „omogoča[ta] javno razpravo o razhajanjih med različnimi mnenji ter daje[ta] institucijam večjo legitimnost v očeh evropskih državljanov in povečuje[ta] njihovo zaupanje. Pomanjkanje informacij in razprav lahko namreč pri državljanih vzbudi dvome o zakonitosti posameznega akta in legitimnosti celotnega postopka odločanja“ (združeni zadevi C-39/05 P in C-52/05 P, odstavek 59),
- L. ker bi bilo treba sprejeti dolgo pričakovane pravne, finančne in operativne ukrepe, da bi zagotovili jasen in pravočasen dostop do vseh dokumentov, povezanih s posameznim zakonodajnim postopkom, najsi pripadajo notranjim službam ali zunanjim interesnim skupinam; ker bi lahko dostop do teh informacij omogočiti na medinstitucionalnem spletnem mestu, kjer bi bili povezani notranji registri institucij (kot je prenovljeno spletno mesto EUR-LEX, ki ga upravlja OPOCE); ker bi bilo treba ustrezno spremeniti notranja pravila, treba pa bi bilo tudi hitro skleniti zavezujoče medinstitucionalne sporazume na podlagi člena 295 PDEU,
- M. ker v skladu s členoma 4 in 9 Uredbe (ES) št. 1049/2001 obstaja jasna razlika med dostopom

---

ravnanje v razmerju do državljanov v demokratičnem sistemu.

RC\799723SL.doc

PE432.812v01-00}

PE432.815v01-00}

PE432.819v01-00}

PE432.820v01-00} RC1

SL

do dokumentov ter informiranjem in udeležbo državljanov na eni strani ter komunikacijo med institucijami na drugi,

- N. ker bi bilo treba jasno razlikovati med dostopom do dokumentov in informiranjem in udeležbo državljanov na eni strani ter nekaterimi oblikami komunikacije v institucijah, ki so opredeljene v notranjih pravilih institucij, na drugi,
- O. ker nove pristojnosti Evropske unije, zlasti Evropskega parlamenta, na področjih, kot so mednarodni sporazumi o policijskem in pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah, zahtevajo okrepitev pravnega okvira v zvezi s členoma 4 in 9 Uredbe (ES) št. 1049/2001, tako da bo ustrezno zagotovljena varnost EU, hkrati pa bo Evropskemu parlamentu kot predstavniku evropskih državljanov omogočen popoln nadzor,
- P. ker je več držav članic EU že sprejelo svoj zakon o prostem dostopu do informacij ali splošna pravila o dostopu do informacij in dokumentov javnih institucij,
1. meni, da bi bilo treba zdaj, ko je začela veljati Lizbonska pogodba, nujno posodobiti Uredbo (ES) št. 1049/2001, tako da se:
- (a) razširi njeno področje uporabe, da bo zajela vse institucije, organe, urade in agencije EU, ki še niso zajete, kot so Evropski svet, Evropska centralna banka, Sodišče Evropske unije, Eurojust;
  - (b) spremenijo določbe, ki se nanašajo na zakonodajne in nezakonodajne postopke, v skladu z novimi opredelitvami v temeljnih pogodbah;
  - (c) na podlagi nedavne sodne prakse Sodišča Evropske unije posodobijo pravila, ki urejajo zlasti ravnanje z notranjimi dokumenti, informacijami in podatki, da bi zagotovili širši dostop do mnenj pravnih služb, podanih v okviru postopka odločanja, dokumenti in informacijami, ki se nanašajo na delo predstavnikov držav članic v vlogi članov Sveta – vključno z vloženimi zakoni, predlogi in spremembami, zapisniki sej, njihovimi stališči in glasovanji v Svetu, tudi v delovnih skupinah in strokovnih skupinah – , dokumenti v zvezi z mednarodnimi sporazumi, varstvom osebnih podatkov in tržnimi interesi, vsebino registrov institucij itd.;
  - (d) odobri dostop do razpoložljivih informacij v institucijah EU, ki bo omogočil objektivno oceno izvajanja pravil, zakonov, ukrepov in programov EU v državah članicah; zagotovi večja finančna preglednost z zagotavljanjem podrobnih informacij o proračunu EU, njegovem izvajanju ter upravičenci do skladov in subvencij EU;
  - (e) s preglednim postopkom ter ob doslednem upoštevanju demokratičnih načel in pravne države ter javnega in zasebnega interesa določijo splošna načela in omejitve v zvezi z dostopom do tajnih dokumentov, ki se jim izjemoma dodeli oznaka „strogo tajno“, „tajno“ ali „zaupno“ („Top Secret“, „Secret“ ali „Confidential“), da bi zaščitili najpomembnejše interese EU (člen 9 Uredbe (ES) št. 1049/2001);

- (f) opredelijo načela, ki bi jih lahko oblikovali z medinstitucionalnimi sporazumi v skladu s členom 295 Pogodbe o delovanju EU z namenom usklajenega izvajanja nove uredbe o boljši pripravi zakonodaje;
  - (g) olajša dostop do dokumentov EU z vzpostavitvijo sistemov, ki bodo prijaznejši do uporabnikov;
  - (h) zagotovi, da Parlament da zgled Uniji z zagotovitvijo kar največje stopnje odprtosti delovanja, preglednosti in dostopa do dokumentov;
2. ugotavlja, da je Komisija 2. decembra 2009, dan po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, sprejela sporočilo (KOM(2009)0665), s katerim je zgolj posodobila pravno podlago prvotnega predloga brez vsebinskih sprememb;
3. obžaluje, da kljub jasnim pozivom z dne 11. marca 2009:
- Komisija ni pripravila spremenjene različice svojega zakonodajnega predloga KOM(2008)0090 in je 2. decembra 2009, dan po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, odobrila sporočilo (KOM(2009)0665), s katerim je zgolj posodobila pravno podlago prvotnega predloga brez vsebinskih sprememb;
  - je Svet sprejel notranja pravila (Sklep 2009/937/EU z dne 1. decembra 2009) in revizijo svojih varnostnih predpisov (dokument 13885/1/09), države članice pa se dogovarjajo o zaščiti izmenjave zaupnih informacij v interesu EU (dokument 13886/09); Parlament želi temeljito pregledati ta besedila, da bi preverili, ali vplivajo na splošno pravico državljanov o dostopu ali na sodelovanje med institucijami;
4. poziva sedanje in prihodnje predsedstvo Sveta, naj nemudoma začne medinstitucionalni dialog na politični ravni z namenom najpozneje do 30. junija 2010 pripraviti novo ureditev dostopa do dokumentov;
5. v zvezi s tem toplo pozdravlja srečanje medinstitucionalnega odbora o dostopu do dokumentov, ki je potekalo 15. decembra 2009 v skladu s členom 15 Uredbe (ES) št. 1049/2001; je seznanjen s sklepi tega srečanja, zlasti glede:
- (a) rednega organiziranja sestankov na politični ravni, prvič maja 2010, nato pa vsaj enkrat letno;
  - (b) vzpostavitvi tehničnih delovnih skupin, ki jih sestavlja zlasti IT-osebje, da bi preučili možnost zbiranja povezav na spletna mesta, ki spodbujajo dostop državljanov do dokumentov na eni sami spletni strani, s čimer bi zagotovili komplementarnost javnih registrov institucij, sčasoma približali obstoječa iskalna orodja in izboljšali dostop do vseh dokumentov, povezanih s posameznim zakonodajnim dosjejem, tako da se na enem mestu zberejo vsi dokumenti treh institucij iz posameznega dosjeja;
6. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Evropskemu svetu, Svetu, Komisiji in parlamentom držav članic.